

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 7/2020

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίαση της 15-1-2020

Σύνθεση:

Προεδρεύων: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, λόγω κωλύματος της Προέδρου του Τμήματος Χρυσαφούλας Αυγερινού, Αντιπρόεδρου Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Παναγιώτης Παππάς, Στέργιος Κίκας, Αθανάσιος Θεοχάρης, Δημήτριος Κατωπόδης, Μιχαήλ Τζουβάρας, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Παναγιώτης Δημόπουλος, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: το έγγραφο με αριθ. πρωτ. ΕΜΠ 175/29-1-2019 του Υπουργείου Υγείας, Σώματος Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π).

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π), στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων των άρθρων 5 του ν. 2690/1999, 11-13 του ν. 2472/1997 και 12-13 του Γενικού Κανονισμού για τη Προστασία των Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679, δύναται να χορηγήσει στον Χ.Κ. αντίγραφο της καταγγελίας του Χ.Τ., που αφορά τη διενέργεια επεμβάσεων διαδερμικής τοποθέτησης αορτικής βαλβίδας στο 401 Γενικό Στρατιωτικό Νοσοκομείο Αθηνών (Γ.Σ. Ν.Α.)

Στο ανωτέρω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτουν τα ακόλουθα:

1.- Στο Σώμα Επιθεωρητών Υγείας και Πρόνοιας (εφεξής Σ.Ε.Υ.Υ.Π.) περιήλθε η καταγγελία με αριθ. πρωτ. εισερχομένων 1639/25-5-2018 του ιατρού Χ. Τ. σχετικά με τη διενέργεια επεμβάσεων διαδερμικής τοποθέτησης αορτικής βαλβίδας στο 401 Γ.Ν.Σ.Α. Στην καταγγελία του, ο Χ.Τ., εν ενεργεία στρατιωτικός ιατρός στο 414 Νοσηλευτικό Ίδρυμα Μετοχικού Ταμείου Στρατού (Ν.Ι.Μ.Τ.Σ.), αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι από το Μάρτιο 2013 μέχρι Σεπτέμβριο του 2017 οπότε κατείχε τη θέση του επιμελητή πολυδύναμης Μονάδας Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), καθώς και τη θέση του επιμελητή-επιστημονικά υπεύθυνου της Καρδιοχειρουργικής ΜΕΘ στο 401 Γ.Σ.Ν.Α., στο νοσοκομείο αυτό γίνονταν επεμβάσεις διαδερμικής τοποθέτησης αορτικής βαλβίδας (TAVI), χωρίς το νοσοκομείο να είναι πιστοποιημένο να τις πραγματοποιεί, ότι τον Ιανουάριο 2016 η Διοίκηση του νοσοκομείου ανέστειλε τις επεμβάσεις, λόγω υψηλού ποσοστού θανάτων και ότι για την υπόθεση αυτή διενεργείται έρευνα από τη στρατιωτική δικαιοσύνη. Επίσης, αφού αναφέρει ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Υγείας (ΚΕ.Σ.Υ.) είναι υπεύθυνο για την πιστοποίηση των κλινικών αυτών ως προς τους όρους εκτέλεσης των TAVI, την εκπαίδευση των ομάδων καρδιάς, την πραγματοποίηση των απαιτούμενων των κατ' ελάχιστον είκοσι (20) επεμβάσεων το χρόνο κ.λ.π., επισυνάπτει δημοσιεύματα της «Εφημερίδας των Συντακτών», σύμφωνα με τα οποία το ΚΕ.Σ.Υ. ουδέποτε έχει ελέγξει τις ομάδες καρδιάς (TAVI), τα ποσοστά θνησιμότητας, την πραγματοποίηση ή μη των είκοσι (20) επεμβάσεων το χρόνο και ότι ενέκρινε επεμβάσεις σε κλινικές που δεν είχαν την πιστοποίηση να τις πραγματοποιήσουν. Τέλος, ο καταγγέλλων, ζητά από το Σ.Ε.Υ.Υ.Π. να ελέγξει τις ευθύνες του ΚΕ.Σ.Υ., για την κατά τα ανωτέρω μη εφαρμογή του νόμου. Για την καταγγελία αυτή, δόθηκε εντολή διενέργειας ελέγχου και εκδόθηκε η Έκθεση Ελέγχου του Σ.Ε.Υ.Υ.Π. με αριθ. πρωτ. ΣΕΥΥΠ/ΕΜΠ.ΟΙΚ. 1343/15-10-2018.

2.- Ο ιατρός Χ. Κ., θωρακοχειρουργός που υπηρετεί στο 401 Γ.Ν.Σ.Α., με τις αιτήσεις του προς το Σ.Ε.Υ.Υ.Π. με αριθ. πρωτ. 3215/7-11-2018, 3397/3-12-2018 και 142/23-1-2019, ζήτησε αντίγραφο της έκθεσης ελέγχου και της καταγγελίας, επικαλούμενος ειδικό έννομο συμφέρον το οποίο, σύμφωνα με

τους ισχυρισμούς του, προκύπτει από το γεγονός ότι έχει διαταχθεί διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης από την Εισαγγελία του Στρατοδικείου Αθηνών, όπου ενδεχομένως θα κληθεί να καταθέσει, και από το ότι έχει καταθέσει αγωγή στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών κατά της «Εφημερίδας των Συντακτών» για τα ανωτέρω δημοσιεύματα, για την οποία είχε ορισθεί δικάσιμος η 31/1/2019.

3.- Το Σ.Ε.Υ.Υ.Π., απάντησε στις ανωτέρω αιτήσεις του Χ.Κ. με τα έγγραφά του με αριθ. πρωτ. 3215/23-11-2018, 3397/20-12-2018 και ΕΜΠ 142/24-1-2019, στα οποία αναφέρει ότι: α) του χορηγείται απόσπασμα της ανωτέρω έκθεσης ελέγχου, σχετικά με τα κεφάλαια αυτής που αφορούν το 401 Γ.Σ.Ν.Α, στο οποίο υπηρετεί ο αιτών, καθώς και παραγράφων των κεφαλαίων της έκθεσης που αφορούν το ΚΕ.Σ.Υ., στα οποία γίνεται αναφορά στο ίδιο νοσοκομείο και β) ως προς τη χορήγηση αντιγράφου της καταγγελίας, δεν αυτή δεν είναι δυνατή, λόγω μη προσκόμισης αποδεικτικών εγγράφων του ειδικού εννόμου συμφέροντος που επικαλείται ο αιτών. Επίσης, με τα ανωτέρω απαντητικά έγγραφα, ο αιτών πληροφορείται ότι, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 11-13 του ν. 2472/1997 και 12-13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 «Γενικός Κανονισμός για τη Προστασία Δεδομένων», θα ενημερωθεί ο καταγγέλλων για το αίτημα χορήγησης αντιγράφου της καταγγελίας.

4.- Ο καταγγέλλων, μετά την ως άνω ενημέρωσή του, με το έγγραφό του με αριθ. πρωτ. 3552/11-12-2018, δήλωσε ότι δεν πρέπει να χορηγηθεί αντίγραφο αυτής, διότι σε αυτή δεν αναφέρονται συγκεκριμένα πρόσωπα, επίσης, ότι δεν γνωρίζει να έχουν ασκηθεί ποινικές διώξεις σε βάρος απασχολουμένων στο 401 Γ.Σ.Ν.Α., σε κάθε περίπτωση δε ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις χορήγησης αντιγράφων του άρθρου 5 του Κ.Δ.Δ.

5.- Μετά τα ανωτέρω το Σ.Ε.Υ.Υ.Π. υπέβαλε δια του αρμόδιου Υπουργού Υγείας το υπό εξέταση ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο.

6.- Στο άρθρα 5Α και 9^Α του ισχύοντος Συντάγματος ορίζονται τα ακόλουθα:
«Άρθρο 5 Α

1.Καθένας έχει δικαίωμα στη πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι

απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας., καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων.

2 Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στη Κοινωνία της πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής του αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9^Α και 19».

«Άρθρο 9 Α

«Καθένας έχει το δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει».

7.- Στο κατωτέρω άρθρα του π.δ. 28/2015 «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (Α'34), με το οποίο κωδικοποιήθηκαν με το άρθρο πρώτο, σε ενιαίο κείμενο, μεταξύ άλλων, οι διατάξεις του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α'45), προβλέπονται μεταξύ άλλων, τα εξής

«Άρθρο 1 Πρόσβαση σε έγγραφα

[(Άρθρο 5 ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 8 παρ. 2 ν. 2880/2001 και 11 παρ. 2 ν. 3230/2004 (Α'44)).

1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος

τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

4. Το δικαίωμα των παραγράφων 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Αν πρόκειται για πληροφορίες ιατρικού χαρακτήρα, αυτές γνωστοποιούνται στον αιτούντα με τη βοήθεια γιατρού, ο οποίος ορίζεται για τον σκοπό αυτόν

5. Η άσκηση του κατά τις παραγράφους 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας. 6.....».

«Άρθρο 8 Ορισμοί

(Άρθρο 4 ν. 3448/2006, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4305/2014)

Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, για την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου νοούνται ως:

1...2...

3. «Έγγραφο», κάθε έγγραφο, τμήμα εγγράφου, πληροφορία ή δεδομένο που εκδίδεται ή έχει ανατεθεί προς διαχείριση στους φορείς του δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, και ιδίως μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιοι οδηγίες, απαντήσεις των διοικητικών αρχών, γνωμοδοτήσεις, αποφάσεις, αναφορές, ανεξάρτητα από το μέσο αποτύπωσης που χρησιμοποιείται (π.χ. αποτύπωση σε χαρτί, αποθήκευση σε ηλεκτρονική μορφή ή ηχητική, οπτική, οπτικοακουστική εγγραφή).

Ως «έγγραφα», για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου λογίζονται και τα ιδιωτικά έγγραφα που βρίσκονται σε αρχεία (φακέλους) φορέων του δημόσιου τομέα και χρησιμοποιήθηκαν ή λήφθηκαν υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής τους δράσης».

«Άρθρο 21 Ορισμοί

(Άρθρο 2 ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 79 ν. 4139/2013 και 18 παρ. 2 ν. 3471/2006 και συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 ν. 4205/2013)

Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου νοούνται ως:

α) «Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων....

β) «Ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων

γ) «Υποκείμενο των δεδομένων», το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική.

δ) «Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («επεξεργασία»): κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται από το Δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζεται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή.

ε) «Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» («αρχείο»), κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια. στ)

ζ) «Υπεύθυνος επεξεργασίας», οποιοσδήποτε καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

η) «Εκτελών την επεξεργασία», οποιοσδήποτε επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός.

θ) «Τρίτος», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας.

ι) «Αποδέκτης», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι.

ια) «Συγκατάθεση» του υποκειμένου των δεδομένων, κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρη επιγνώσει, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για τον σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα.

ιβ) «Αρχή» η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα».

«Άρθρο 24 Προϋποθέσεις επεξεργασίας

(Άρθρο 5 ν. 2472/7997)

1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του.

2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν:

α).. β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο.

δ)...ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή

οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών».

«Άρθρο 27 «Δικαίωμα ενημέρωσης»

(Άρθρο 11 ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 34 παρ. 4 ν. 2915/2001 και 39 παρ. 8 ν. 4024/2011)

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: α) την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, β) τον σκοπό της επεξεργασίας, γ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, δ) την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης.

2. Εάν για τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί τη συνδρομή του υποκειμένου, οφείλει να το ενημερώνει ειδικώς και εγγράφως για τα στοιχεία της παραγράφου 1, καθώς και για τα δικαιώματά του, σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο. Με την αυτή ενημέρωση ο υπεύθυνος επεξεργασίας γνωστοποιεί στο υποκείμενο αν υποχρεούται ή όχι να παράσχει τη συνδρομή του, με βάση ποιες διατάξεις, καθώς και για τις τυχόν συνέπειες της άρνησής του.

3. Αν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς.»

8.- Σημειώνεται ότι ο ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (Α' 50), του οποίου αντικείμενο ήταν είναι η θέσπιση σε επίπεδο εθνικής νομοθεσίας των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και της ιδιωτικής ζωής, καταργήθηκε με το κατωτέρω αναφερόμενο άρθρο 84 του ν. 4624/2019, με την επιφύλαξη των ειδικότερα αναφερομένων παραγράφων των άρθρων 2, 3, 13, 15 και 21 του παραπάνω νόμου.

9.- Στις κατωτέρω διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 «Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία των Δεδομένων, εφεξής ΓΚΠΔ), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή την 25-5-2018 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 1 Αντικείμενο και στόχοι

1.Ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και κανόνες που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2.Ο παρών κανονισμός προστατεύει θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ειδικότερα το δικαίωμά τους στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. 3....».

«Άρθρο 2.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης...»

Άρθρο 4 Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

1) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο (υποκείμενο των δεδομένων). Το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου,

2) «επεξεργασία»: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή, 3)...4)...5)...6)...

7) «υπεύθυνος επεξεργασίας»:...

8) «εκτελών την επεξεργασία»:...».

«Άρθρο 5

Αρχές που διέπουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων

1...2.Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»).

«Άρθρο 6 Νομιμότητα επεξεργασίας

1.Η επεξεργασία είναι σύμφωνη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α...β)...γ)η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας,

δ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου, ε)...

στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι παιδί.

Το στοιχείο στ) του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
2...».

«Άρθρο 12.

Διαφανής ενημέρωση, ανακοίνωση και ρυθμίσεις για την άσκηση των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων.

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε πληροφορία που αναφέρεται στα άρθρα 13 και 14σχετικά με την επεξεργασία σε συνοπτική διαφανή κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή.....».

«Τμήμα 2 Ενημέρωση και πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα

«Άρθρο 13. Πληροφορίες που παρέχονται εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων.

1. Όταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν υποκείμενο των δεδομένων συλλέγονται από το υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, κατά τη λήψη των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων όλες τις ακόλουθες πληροφορίες:
α)...β)...γ)...

δ) εάν η επεξεργασία βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ), τα έννομα συμφέροντα που επιδιώκονται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο, ε) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εάν υπάρχουν, στ).....».

10.- Στο ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α'137/29.8.2019), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 42. Πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα.

1. Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που αφορούν τη χορήγηση εγγράφων από φορείς του δημοσίου τομέα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του ανωτέρω Κώδικα, καθώς και των λοιπών διατάξεων που αφορούν τη χορήγηση

εγγράφων από τον εκάστοτε φορέα ή αρχή ή υπηρεσία παραμένει ανεπηρέαστη, όταν περιεχόμενο των εγγράφων αυτών αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. 2...».

«Άρθρο 53 Γενικές πληροφορίες σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων (άρθρα 12 και 13 της Οδηγίας)

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει γενικές και ευχερώς προσβάσιμες στο κοινό πληροφορίες σε απλή και κατανοητή γλώσσα και μέσω του διαδικτυακού τόπου της δημόσιας αρχής αναφορικά με:

- α) τους σκοπούς της επεξεργασίας,
- β) το δικαίωμα του υποκειμένου να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρόσβαση, διόρθωση, διαγραφή ή περιορισμό της επεξεργασίας,
- γ) την ταυτότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπεύθυνου επεξεργασίας και του ΥΠΔ,
- δ) το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας στην Αρχή, και
- ε) τα στοιχεία επικοινωνίας της Αρχής».

«Άρθρο 54 Δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου (άρθρο 13 της Οδηγίας)

1. Σε ειδικές περιπτώσεις και ιδίως όταν η συλλογή των δεδομένων του υποκειμένου πραγματοποιήθηκε υπό συνθήκες μυστικότητας, και προκειμένου να καταστεί δυνατή η άσκηση των δικαιωμάτων του, το υποκείμενο θα πρέπει, επιπλέον των πληροφοριών του προηγούμενου άρθρου, τουλάχιστον να ενημερώνεται για:

- α) τη νομική βάση της επεξεργασίας·
- β) την περίοδο για την οποία θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της εν λόγω περιόδου·
- γ) τους αποδέκτες των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εάν υπάρχουν·
- δ) όταν είναι απαραίτητο, να του παρέχονται επιπλέον πληροφορίες, ιδίως όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέχθηκαν εν αγνοία του.

2. Στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να καθυστερήσει, να περιορίσει ή να παραλείψει την ενημέρωση του υποκειμένου εφ' όσον αυτό είναι αναγκαίο:

- α) για την εκτέλεση των καθηκόντων των αρμοδίων αρχών, όπως αυτά περιγράφονται στο άρθρο 43,

β) για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια, ή
γ) για την προστασία των έννομων συμφερόντων τρίτων, τα οποία θα απειλούνταν διαφορετικά, εάν το συμφέρον για την αποφυγή αυτών των απειλών υπερισχύει έναντι του συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων να τύχει ενημέρωσης.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 7 του επόμενου άρθρου εφαρμόζονται και για τους περιορισμούς της προηγούμενης παραγράφου».

«Άρθρο 55 Δικαίωμα πρόσβασης (άρθρα 14 και 15 της Οδηγίας)

1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει, κατόπιν αιτήσεώς του, το υποκείμενο των δεδομένων για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται, επίσης, για:

α) τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία και τις κατηγορίες στις οποίες ανήκουν·

β) τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την προέλευση των δεδομένων·

γ) τους σκοπούς και τη νομική βάση για την επεξεργασία·

δ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών στους οποίους κοινοποιήθηκαν τα δεδομένα, ιδίως τους αποδέκτες σε τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς·

ε) την περίοδο για την οποία θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή, εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της εν λόγω περιόδου·

στ) τη δυνατότητα άσκησης του δικαιώματος διόρθωσης ή διαγραφής ή περιορισμού της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·

ζ) το δικαίωμα κατ'εφαρμογή του άρθρου 58 να υποβάλει καταγγελία στην Αρχή· και η) τα στοιχεία επικοινωνίας της Αρχής.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο επειδή δεν μπορούν να διαγραφούν λόγω νομικών απαιτήσεων διατήρησης ή εξυπηρετούν αποκλειστικά σκοπούς ασφάλειας των δεδομένων ή ελέγχων προστασίας των δεδομένων, εάν η παροχή πληροφοριών απαιτεί δυσανάλογη προσπάθεια και η επεξεργασία για άλλους σκοπούς μέσω ενδεδειγμένων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων αποκλείεται.

3. Δεν παρέχονται πληροφορίες, εάν το υποκείμενο των δεδομένων δεν παρέχει πληροφορίες που να επιτρέπουν ανεύρεση των δεδομένων του και, κατά συνέπεια, η απαιτούμενη προσπάθεια είναι δυσανάλογη έναντι του συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων για παροχή πληροφοριών.

4. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του προηγούμενου άρθρου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να αρνηθεί την παροχή πληροφοριών σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 ή να περιορίσει, εν όλω ή εν μέρει, την ενημέρωση σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1.

5. Δεν γνωστοποιείται στο υποκείμενο των δεδομένων η ταυτότητα των φυσικών προσώπων από τα οποία προήλθαν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η πληροφόρηση αυτή μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη ζωή ή τη σωματική ακεραιότητα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες τους, καθώς και όταν πρόκειται για προστατευόμενους μάρτυρες ή πληροφοριοδότες.

6. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας γνωστοποιεί εγγράφως και χωρίς καθυστέρηση στο υποκείμενο των δεδομένων την απόφασή του με την οποία αρνείται ή περιορίζει την πρόσβαση. Η ανωτέρω υποχρέωση γνωστοποίησης του υπεύθυνου επεξεργασίας δεν ισχύει όταν η παροχή των εν λόγω πληροφοριών συνεπάγεται κίνδυνο σύμφωνα με την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου. Η ανωτέρω γνωστοποίηση περιλαμβάνει τους πραγματικούς ή νομικούς λόγους στους οποίους βασίζεται η άρνηση ή ο περιορισμός, εκτός εάν η ανωτέρω αιτιολόγηση θα έβλαπτε τον επιδιωκόμενο σκοπό της άρνησης ή του περιορισμού της πρόσβασης»

«Άρθρο 84. Καταργούμενες διατάξεις.

Ο ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», με την επιφύλαξη των ορισμών του άρθρου 2, όπου γίνεται ρητή παραπομπή σε αυτούς σε σχετική με τα προσωπικά δεδομένα νομοθεσία, του δεύτερου έως και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β του άρθρου 2 για την ανακοίνωση και δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του εδαφίου β της παραγράφου 2 του άρθρου 3, μόνο ως προς τα αδικήματα που περιγράφονται σε αυτό, του τρίτου έως και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ανωτέρου νόμου για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης, του άρθρου 13 παράγραφος 3, της σύστασης της Αρχής με την παράγραφο 1 του

άρθρου 15, του άρθρου 18 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 21 που αφορά την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4 του ν. 3471/2006 (Α 133) τα οποία διατηρούνται σε ισχύ, καταργείται.

11.- Στη διάταξη του άρθρου 82 του Κεφαλαίου Γ' του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια Κυβέρνησης, κυβερνητικών οργάνων – δημόσιας διοίκησης (Α' 133/7.8.2019), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ.

Άρθρο 82. Σύσταση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας - Σκοπός και Αρμοδιότητες

1. Συνιστάται Ανεξάρτητη Αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα με την επωνυμία «Εθνική Αρχή Διαφάνειας, (Ε.Α.Δ.)», στο εξής η «Αρχή», με σκοπό:

α) την ενίσχυση της διαφάνειας, της ακεραιότητας και της λογοδοσίας στη δράση των κυβερνητικών οργάνων, διοικητικών αρχών, κρατικών φορέων, και δημόσιων οργανισμών και β) την πρόληψη, αποτροπή, εντοπισμό και αντιμετώπιση των φαινομένων και των πράξεων απάτης και διαφθοράς στη δράση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και οργανισμών.

2. Η Αρχή απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες Διοικητικές Αρχές. Η Αρχή υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής και τη διαδικασία του άρθρου 85 του παρόντος νόμου. Οι πιστώσεις για τη λειτουργία της Αρχής εγγράφονται υπό ίδιο φορέα στον προϋπολογισμό του Υπουργείου που είναι αρμόδιο για θέματα προσωπικού δημόσιας διοίκησης. 3....

4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταργούνται οι παρακάτω φορείς, το σύνολο των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των οποίων μεταφέρονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, στην ιδρυόμενη Αρχή, η οποία καθίσταται καθολικός τους διάδοχος:

(α) ... (β) ... (γ) ...

(δ) Το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού, (ε) ..

5.. 6. Το σύνολο των πάσης φύσεως αρμοδιοτήτων των φορέων και των οργάνων της παραγράφου 4 του παρόντος, όπως προβλέπονται στις οικείες διατάξεις περί συστάσεως αυτών ή σε κάθε άλλη κείμενη διάταξη νόμου ή κανονιστική πράξη, ασκούνται στο εξής από την Αρχή και τα όργανα αυτής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, εκτός εάν άλλως ορίζεται ειδικώς.

«Άρθρο 120. Θέση σε ισχύ.

1..2. Το μέρος Γ' του παρόντος τίθεται σε ισχύ από 1^η Ιανουαρίου 2020 με την επιφύλαξη των προθεσμιών του Μέρους αυτού που σύμφωνα με ειδική διάταξη εκκινούν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. 3..4..».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων .

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, συνάγονται τα ακόλουθα:

12- Το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο άρθρο 10 παράγ. 3 του Συντάγματος του 1975 (πρόκειται για «ατελή» κατοχύρωση του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα, αφού πρώτον γινόταν λόγος για παροχή πληροφοριών και δεύτερον, η σχετική υποχρέωση των διοικητικών αρχών καθιερωνόταν υπό τον όρο της ύπαρξης νομοθετικής ρύθμισης), ακολούθησε το άρθρο 16 του Ν. 1599/1986 (δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα του δημοσίου, των νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου του δημοσίου τομέα) και ήδη η ρητώς παραμένουσα σε ισχύ διάταξη του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/199, ΚΔΔ), που αποτελεί την κεντρική διάταξη του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα. Η θεσμική δε «πορεία» του εν λόγω δικαιώματος ολοκληρώθηκε με τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001, η οποία τροποποίησε το άρθρο 10 παράγ. 3 και κατοχύρωσε το δικαίωμα χωρίς όρους και το εξόπλισε με εγγυήσεις τήρησής του. Ακολούθως και λόγω της πολυνομίας, καθώς παράλληλα με το άρθρο 5 ΚΔΔ, ίσχυαν και άλλες διατάξεις για ειδικότερους τομείς της διοικητικής δράσης, κατέστη αναγκαία η έκδοση του π.δ.28/2015 «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία».

13.- Η προστασία των προσωπικών δεδομένων, ή αλλιώς το δικαίωμα πληροφοριακού αυτοκαθορισμού αποτελεί επίσης ένα νέο σχετικά δικαίωμα. Οι απαρχές του εντοπίζονται στην 108/1981 Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία του ατόμου από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, η κατοχύρωσή του δε αποκτά θεμέλια με την Οδηγία 95/46/EK που ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με τις διατάξεις του ν. 2472/1997. Από την αναθεώρηση του 2001 η προστασία των προσωπικών δεδομένων «συνταγματοποιήθηκε» με τη διάταξη του άρθρου 9Α του Συντάγματος.¹ Η Οδηγία 95/46/EK αντικαταστάθηκε με το ΓΚΠΔ 2016/679 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ με ενιαίο τρόπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση στις 25 Μαΐου 2018.

14.- Μεταξύ των δύο αυτών δικαιωμάτων, του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα (γενικότερα διαφάνειας) και προστασίας των προσωπικών δεδομένων δεν υφίσταται ιεραρχική σχέση. Η διαπίστωση αυτή επιβεβαιώνεται από το άρθρο 86 του Κανονισμού 679/2016/ΕΕ που προβλέπει την εναρμόνιση των δύο έννομων αγαθών και παραπέμπει ουσιαστικά στην εθνική έννομη τάξη, προβλέποντας ότι πρέπει «να συμβιβάζεται η πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα με το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού» σύμφωνα με όσα ορίζει το δίκαιο του κάθε κράτους μέλους.²

15.- Με το άρθρο 1 του π.δ. 28/2015 (Α'34) κωδικοποιήθηκε το άρθρο 5 του ΚΔΔ, το οποίο συνεχίζει να αποτελεί την κεντρική διάταξη του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα τα οποία συντάσσονται από δημόσιες υπηρεσίες ή και στα ιδιωτικά έγγραφα που φυλάσσονται σε αυτές και ελήφθησαν υπόψη από τη Διοίκηση ή αποτέλεσαν τη βάση και αιτιολογία διοικητικών πράξεων. Ειδικότερα, στην έννοια του όρου «κάθε ενδιαφερόμενος» περιλαμβάνεται, κατά μείζονα λόγο, και αυτός που έχει εύλογο ενδιαφέρον (ΣτΕ 1397/1993, 841/1997, 205/2000, 3130/2000), στην έννοια δε του «όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον», περιλαμβάνεται και

¹ Κοτσαλή-Μενουδάκου, «Γενικός Κανονισμός για την προστασία των Προσωπικών Δεδομένων», Σπ. Βλαχόπουλου «Πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα», σελ.41.

² Κοτσαλή-Μενουδάκου, ό.π. σελ. 45.

αυτός που αναφέρεται σε επιδίωξη δικαστικής προστασίας. Πρώτη επομένως ουσιαστική προϋπόθεση είναι η ύπαρξη ευλόγου ενδιαφέροντος στο πρόσωπο του αιτούντος την πρόσβαση. Το πότε συντρέχει το «εύλογο ενδιαφέρον» είναι κάτι που κρίνεται ad hoc με βάση τα δεδομένα της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, η έννοια πάντως αυτή είναι ευρύτερη της έννοιας του «εννόμου συμφέροντος». Ως «εύλογο ενδιαφέρον» δε, νοείται εκείνο που προκύπτει κατά τρόπο αντικειμενικό από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής έννομης σχέσης συνδεόμενης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων στα οποία ζητείται η πρόσβαση και όχι το ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της υπηρεσίας (ΣτΕ 841/1997, 3130/2000, 1214/2000, ΝΣΚ 92/2005, 326/2005, 117/2006, 500/2011, 70/2017, 187/2017 (Ατομ.), 177/2018). Επομένως, οι ενδιαφερόμενοι δικαιούνται, εφόσον έχουν εύλογο προς τούτο ενδιαφέρον, να ζητήσουν με αίτησή τους προς τη Διοίκηση τη χορήγηση αντιγράφου, προσδιορίζοντας πάντως κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο το ζητούμενο έγγραφο.

16.- Ως διοικητικά έγγραφα θεωρούνται όλα τα έγγραφα, τα οποία συντάσσονται από τους φορείς του δημόσιου φορέα και η παράθεσή τους στο άρθρο 5 του ΚΔΔ είναι ενδεικτική. Συνέπεια τούτων είναι στην ως άνω έννοια να υπάγεται οποιοδήποτε γραπτό στοιχείο (συνεπώς και ιδιωτικό έγγραφο) που εισήλθε στην οικεία υπηρεσία και χρησιμοποιήθηκε για τη θεμελίωση ή με οποιοδήποτε τρόπο διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης του διοικητικού οργάνου στο πλαίσιο της διοικητικής του δράσης, αρκεί αυτή να έχει ολοκληρωθεί με την έκδοση σχετικής απόφασης του αρμοδίου διοικητικού οργάνου, οπότε στην περίπτωση αυτή, θεωρείται ότι το έγγραφο απέβαλε τον ιδιωτικό του χαρακτήρα και κατέστη δημόσιο (διοικητικό) (ad hoc ΝΣΚ 70/2017, 180/2017 Ατομ.) Είναι αδιάφορο αν τα διοικητικά έγγραφα αφορούν τον αιτούντα ή τρίτον, όπως επίσης δεν απαιτείται να έχουν τον χαρακτήρα των εκτελεστών πράξεων.³

17.- Όπως γίνονταν δεκτό υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997, το δικαίωμα στην πληροφοριακή αυτοδιάθεση ή πληροφοριακό αυτοκαθορισμό, απαγόρευε τη χρήση προσωπικών δεδομένων, η οποία χρήση θεωρούνταν

³ Γέροντα, Λύτρα, Παυλόπουλου, Σιούτη, Φλογαίτη, «Διοικητικό Δίκαιο» Δ' έκδοση, σελ. 286.

επιτρεπόμενη μόνο με τους όρους και στο πλαίσιο το οποίο καθορίζεται από το νόμο αυτό και υπό τον έλεγχο της Ανεξάρτητης Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων – εφεξής Α.Π.Δ.Π.Χ. Έτσι, προκειμένου να κριθεί αν θα πρέπει να χορηγηθούν αντίγραφα δημοσίων εγγράφων σε τρίτους, εφαρμογή σε πρώτο στάδιο είχε η διάταξη του άρθρου 5 του ΚΔΔ και εάν η περίπτωση ενέπιπτε σε εκείνες κατά τις οποίες απαγορεύεται η χορήγηση αντιγράφου του εγγράφου, δεν είχε νόημα η εφαρμογή των διατάξεων του ν. 2472/1997 περί προσωπικών δεδομένων και αντιστρόφως, εφόσον δεν εμπίπτει στις απαγορεύσεις χορηγήσεως αντιγράφων, τότε είχαν πλέον πεδίο εφαρμογής οι διατάξεις του ν. 2472/1997 προς διερεύνηση της δυνατότητας ή μη χορηγήσεως αντιγράφου εγγράφου που αφορά σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (Ολ.ΝΣΚ. 53/2004, 209/2005, 63/2008, 535/2008, 500/2011).

18.- Οι διαστάσεις της επίλυσης της σύγκρουσης μεταξύ πρόσβασης στα έγγραφα και προστασίας προσωπικών δεδομένων τροποποιούνται σημαντικά από τον Κανονισμό και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, με τον ΓΚΠΔ θεσμοθετείται η αρχή της λογοδοσίας του υπεύθυνου της επεξεργασίας (άρθρο 5 παράγ. 2), σύμφωνα με την οποία ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη τήρησης του Κανονισμού και το βάρος της επίκλησης και απόδειξης της νομιμότητας της επεξεργασίας (52/2018 ΑΠΔΠΧ), ενώ πλέον ο ΓΚΠΔ δεν επιβάλλει σύστημα αδειοδότησης για τα ευαίσθητα δεδομένα («ειδικές κατηγορίες» προσωπικών δεδομένων), αλλά στηρίζεται σε μια σειρά από άλλες ασφαλιστικές δικλείδες για την προστασία τους, δηλαδή την εκτίμηση αντικτύπου, την προηγούμενη διαβούλευση με την αρμόδια εθνική αρχή και τον ορισμό υπευθύνου προστασίας (άρθρα 35, 36, 37 Κανονισμού). Έτσι, σύμφωνα με τη ρύθμιση του ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει – τόσο κατά το στάδιο του προσδιορισμού των μέσων της επεξεργασίας όσο και κατά την επεξεργασία καθαυτή- να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα και τις αντίστοιχες διαδικασίες που έχουν σχεδιαστεί για την εφαρμογή αρχών προστασίας των δεδομένων, καθώς και να ενσωματώνει τις απαραίτητες εγγυήσεις στην επεξεργασία, κατά τρόπο ώστε να πληρούνται οι απαιτήσεις του Κανονισμού και να προστατεύονται τα δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων (άρθρο 25).

19.- Ομοίως δε υπό το νέο καθεστώς, εάν η περίπτωση δεν εμπίπτει στις απαγορεύσεις χορήγησης αντιγράφων του άρθρου 5 του ΚΔΔ, τότε για να είναι νόμιμη η επεξεργασία (διαβίβαση, διάδοση, ανακοίνωση ή κάθε άλλης μορφή διάθεσης) των προσωπικών δεδομένων, θα πρέπει αυτά να υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων, να συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς, να είναι κατάλληλα, συναφή, ανάλογα του επιδιωκόμενου σκοπού - και υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997 η Διοίκηση υποχρεούνταν κατά την εξέταση σχετικού αιτήματος χορήγησης αντιγράφου στο οποίο περιέχονταν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, να εφαρμόσει την αρχή της αναλογικότητας, δηλαδή τα αιτούμενα στοιχεία να είναι αναγκαία, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα απαιτούνται (Ολ.ΝΣΚ 63/2008, 500/2011, Γνμ. ΑΠΔΠΧ 3/2016) - και να περιορίζονται στο αναγκαίο, για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία (αρχή ελαχιστοποίησης δεδομένων), να είναι ακριβή και να επικαιροποιούνται όταν είναι απαραίτητο ή να λαμβάνονται μέτρα για την άμεση διαγραφή ή διόρθωση των ανακριβών δεδομένων, καθώς και να υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που να εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλειά τους, μεταξύ άλλων, την προστασία από μη εξουσιοδοτημένη ή παράνομη επεξεργασία και τυχαία απώλεια, καταστροφή ή φθορά, με την χρησιμοποίηση κατάλληλων τεχνικών ή οργανωτικών μέτρων (πρβλ. ΑΠΔΠΧ 67/2018). Την ευθύνη δε για την τήρηση των προϋποθέσεων και των αρχών της νομιμότητας της επεξεργασίας φέρει ο υπεύθυνος επεξεργασίας, ο οποίος θα πρέπει να αποδείξει τη συμμόρφωσή του με αυτές (αρχή της λογοδοσίας κατά τα ανωτέρω).

20.- Περαιτέρω, η επεξεργασία (π.χ. η διαβίβαση ή ανακοίνωση δεδομένων σε τρίτο) κατά τον ΓΚΠΔ είναι νόμιμη εάν το υποκείμενο έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων για έναν ή περισσότερους σκοπούς ή η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας ή είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των έννομων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν, έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου. Στις παραπάνω σταθμίσεις οφείλει να προβεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας, δηλ. η Διοίκηση, με βάση το

περιεχόμενο της αίτησης τρίτου και το έννομο συμφέρον που αυτός επικαλείται, άλλως τη νομική βάση που προσδιορίζει το σκοπό επεξεργασίας (Ολομ ΝΣΚ 63/2008, ΝΣΚ 7/2019). Πριν την επεξεργασία απαιτείται ενημέρωση του υποκειμένου βλ. (άρθρα 12, 13 παρ. 3 και 14 παρ. 4 του Κανονισμού, άρθρο 42 ν. 4624/2019, αλλά και άρθρο 27 του π.δ. 28/2015) για το σκοπό της επεξεργασίας (αντίστοιχη υποχρέωση κατ' άρθρο 11 του ν. 2472/1997).

21.- Η δημόσια υπηρεσία, πάντως, ειδικότερα επί καταγγελιών σε βάρος υπαλλήλων και λειτουργών της, οφείλει κατά κανόνα να διαβιβάζει αντίγραφα των καταγγελιών στον καταγγελλόμενο, ώστε ο τελευταίος να λάβει γνώση και να εκθέσει τις απόψεις του στο πλαίσιο της ανάγκης για την ορθή διερεύνηση της υπόθεσης. Η διοικητική πρακτική αυτή αποτελεί κοινή γνώση του επιμελούς πολίτη. Συγκεκριμένα, ο καταγγέλλων οφείλει να γνωρίζει ότι ο καταγγελλόμενος έχει, πλην νομίμων εξαιρέσεων, δικαίωμα πρόσβασης στην καταγγελία που τον αφορά και στα στοιχεία του καταγγέλλοντος, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 παράγ. 1-3 του ΚΔΔ (βλ. ΑΠΔΠΧ 73/2010, η οποία δεν προκύπτει ότι έχει καταργηθεί).

22.- Αρμόδια εξάλλου δημόσια υπηρεσία από 1-1-2020 για τα θέματα αρμοδιότητας του Σ.Ε.Υ.Υ.Π. κατέστη η Εθνική Αρχή Διαφάνειας, η οποία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 του Κεφαλαίου Γ' του ν. 4622/2019, ορίστηκε καθολική διάδοχός του.

23.- Στην κρινόμενη περίπτωση, όπως αναφέρεται και στο σώμα της Έκθεσης Ελέγχου με αριθ. πρωτ. Σ.Ε.Υ.Υ.Π./ΕΜΠ.ΟΙΚ. 1343/15-10-2018, η εντολή για την πραγματοποίηση του (έκτακτου) ελέγχου δόθηκε προκειμένου να διερευνηθούν τα όσα περιέχονται στη καταγγελία του Χ.Τ. για τις επεμβάσεις ΤΑΒΙ στο 401 Γ.Ν.Σ.Α. Επομένως η καταγγελία, αφού αποτελεί περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα και προς διερεύνηση αυτής δόθηκε η σχετική εντολή για τη διενέργεια ελέγχου, αποτελεί διοικητικό έγγραφο το οποίο επιτρέπεται, κατ' αρχήν να χορηγηθεί στον αιτούντα εφόσον αυτός αποδεικνύει εύλογο ενδιαφέρον. Αποδεικνύει δε τούτο ο Χ.Κ. με βάση την έννομη σχέση που τον συνδέει με το περιεχόμενο του φακέλου, αφού αυτός υπηρετεί ως θωρακοχειρουργός στο 401 Γ.Ν.Σ.Α., ο δε έλεγχος αφορούσε τη διενέργεια των επεμβάσεων στη καρδιοχειρουργική Μ.Ε.Θ. του ιδίου Νοσοκομείου, καθώς και από το γεγονός ότι έχει καταθέσει αγωγή κατά

της ανωτέρω Εφημερίδας, τα δημοσιεύματα της οποίας προσκόμισε ο καταγγέλλων, ως συνημμένα στη καταγγελία του.

24.- Επίσης, από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι συντρέχει κάποια απαγορευτική περίπτωση χορήγησης του αιτούμενου (διοικητικού) εγγράφου, η δε χορήγηση στον αιτούντα ιατρό της εν λόγω καταγγελίας θα έπρεπε να θεωρείται δεδομένη από τον καταγγέλλοντα. Συνεπώς, πρέπει να χορηγηθεί η καταγγελία στον αιτούντα, αφού πρώτα ενημερωθεί ο καταγγέλλων από την αρμόδια πλέον υπηρεσία, για τη χορήγησή της.

Απάντηση

25.- Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής:

Στο πρόσωπο του αιτούντος Χ.Κ. συντρέχουν λόγοι εύλογου ενδιαφέροντος για την ικανοποίηση κατ' άρθρο 5 του Κ.Δ.Δ. του αιτήματος χορήγησης αντιγράφου της ανωτέρω καταγγελίας και οφείλει η Εθνική Αρχή Διαφάνειας να του χορηγήσει αντίγραφο αυτής, αφού πρώτα ενημερωθεί ο Χ.Τ., ο οποίος υπέβαλε την καταγγελία.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 12 Ιουνίου 2020

Ο Προεδρεύων του Τμήματος

Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Παναγιώτης Δημόπουλος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.